

Čo je to sloboda? Aké sú jej podoby, aké hranice? Divadelná Nitra pozýva hľadať odpovede prostredníctvom umenia

30. výročie pádu totalitného režimu je príležitosťou osláviť vybojovanú slobodu, no zároveň sa zamyslieť nad tým, aké podoby má v súčasnom svete. Medzinárodný festival Divadelná Nitra počas svojho 28. ročníka (27. 9. – 2. 10. 2019) ponúkne priestor na živú debatu o slobode, neslobode a krehkej hranici medzi nimi.

Sloboda myslenia, názoru, pohybu, tvorby či komunikácie. Sloboda jednotlivca i spoločnosti. Najvyhranenejší festival scénického umenia na Slovensku pokračuje vo svojej tradícii upozorňovať na páľčivé spoločensko-politické témy. Tohtoročný fokus na [podoby slobody / faces of freedom](#) sa premietne nielen do kolekcie pozoruhodných divadelných projektov zo zahraničia a z domácej produkcie, ale aj do bohatého sprievodného programu.

O tom, aké sú podoby slobody v čase i v priestore, bude hovoriť dvanásť inscenácií rešpektovaných súborov z Českej republiky, Ruska, Nemecka, Poľska, Maďarska a, samozrejme, zo Slovenska. „*Sme konfrontovaní s dôkazmi porušovania slobôd u nás i v okolitých štátoch alebo hocikde na svete, čím sa testuje náš prah citlivosti voči slobode a v konečnom dôsledku rastie vedomie, že slobodu je potrebné neustále ochraňovať,*“ upozorňuje Darina Kárová.

Boj o slobodu od antiky podnes

Prepálené emócie a konania stupňujú príbeh o láske, ktorá má neharmonické, až desivé prejavy. Zničujúca sloboda sa ukazuje v plnej sile. Národné divadlo Praha otvorí 28. ročník Divadelnej Nitry hviezdnu inscenáciu **Sternenhoch**, ovenčenou cenami českej kritiky. Predlohou pozoruhodného hudobno-dramatického diela je romaneto *Utrpenie kniežaťa Sternenhocha* českého filozofa a spisovateľa Ladislava Klímu, súputníka Franza Kafku. Ten v ňom jedinečným spôsobom kombinuje nízke a vysoké umenie, grotesknú a hororovú atmosféru, komplikovanú filozofiu a obmedzenosť všedného života. Hrdinom jeho príbehu je pokleslý šľachtic, knieža Sternenhoch, ktorý sa zo vzdoru ožení s Helgou – ženou nízkeho pôvodu. Až neskôr zistí, že je to čarodejníca.

Autor libreta a hudby Ivan Acher a režisér Michal Dočekal vniesli do sveta vysokého umenia novú iskrú a na operu prilákali aj tých, ktorých tento žáner doteraz nezaujímal. Achera očarilo *Utrpenie kniežaťa Sternenhocha* už ako 17-ročného. „Oslovil ma formuláciou myšlienok takého vysokého kalibru a takou zvláštnou premyslenosťou v tom, ako spájal na pozadí niečoho úbohého najmúdrejšie nitky filozofických extraktov,“ povedal v relácii Artzóna Českej televízie.

V úlohe Sternenhocha sa predstaví Sergej Kostov a Helgu stvárni Vanda Šípová. Opera Národného divadla Praha bude na Divadelnej Nitre účinkovať po prvý raz.

Usporiadávajú zhýralé oslavy, besnia v divokých orgiách a pokúšajú morálku každého. Bakchantky sú sprievodkyne gréckeho boha Dionýza, ktorý rozpúta nerovný súboj so smrteľníkom – kráľom Pentheom. **Bakchantky** – to je aj názov novej inscenácie Slovenského národného divadla, ktorá sa predstaví na Divadelnej Nitre. V inscenácii režírovanej Rastislavom Ballekom exceluje mladá generácia hercov SND – Milan Ondřík, Dominika Kavaschová a Daniel Fischer.

Ďalšou slovenskou inscenáciou v hlavnom programe Divadelnej Nitry, ktorá siahla po starom texte, je **Biblia** Divadla Aréna. Prináša čítanie približne 50 strán z knihy kníh, pri ktorom sa divák môže konfrontovať s dilemou, či je Biblia pre neho len historickým dokumentom bez presahu do súčasnosti alebo stále aktívnym návodom na morálny život. Strhujúca hudobno-výtvarná performance v podaní herca Juraja Kukuera kladie nadčasové otázky o morálke, svedomí, viere a sile duchovna v súčasnej, z hľadiska cností, ťažko skúšanej dobe.

Živé scénické čítanie sprevádzajú skladby Johanna Sebastiana Bacha, Josepha Haydna, Georga Friedricha Händla, Wolfganga Amadea Mozarta, Ivana Achera a ďalších skladateľov v podaní Slovenského komorného orchestra. Režisérom inscenácie je, ako pri *Bakchantkách*, Rastislav Ballek.

Nesloboda politického systému okolo nás

Obyčajný človek sa zrazu ocitne na výsluchu. Ani on, ani samotní policajti však zjavne nevedia prečo vlastne. No sú milí a snažia sa mu – človeku unavenému životom – ukázať zmysel existencie na tomto svete. Komédia

Človek z Podolska, posledné dielo režiséra Michaila Ugarova, ktorý vlani nečakane zomrel, srší prvkami absurdného humoru, no v hlbšej vrstve sa v nej zrkadlia problémy s nadobudnutou slobodou postsovietskeho teritória a občianska neistota v krajine, kde sa zákony a ich výklad môžu kedykoľvek meniť.

Mašinéria šliapajúca po človeku je odkazom aj kultového diela **Hlava XXII**, ktoré sa na slovenské divadelné dosky vrátilo po 30 rokoch. Divadlo Andreja Bagara v Nitre ako druhé divadlo na Slovensku uviedlo Hellerovu autorskú dramaturgiu slávneho románu, ktorý upozorňuje na to, akým fatálnym spôsobom ohrozuje byrokratický systém slobodu jednotlivca. Atmosférická živá hudba, výrazná scénografia a hravá režijná interpretácia Jána Luterána s presahom na domáce reálie budujú inscenáciu s vysokou mierou diváckej atraktivity.

Manipulácia je ľahká, najmä ak grázel umne pokrýva nepravdy briskným humorom a správaním vzbudzujúcim sympatie. Návštevníci festivalu môžu vstúpiť do podsvetia špinavej hry s informáciami prostredníctvom monodrámy ***Moral Insanity*** Prešovského národného divadla. Spoluautor textu a herec Peter Brajerčík, inšpirovaný Umberto Ecom, ostrým spôsobom poukazuje na súčasnú spoločenskú náchylnosť uveriť hoaxom, fake news a konšpiráciám. Inscenácia je ukážkou tvorby kurátorky slovenskej časti hlavného programu Divadelnej Nitry 2019, režisérky Júlie Rázusovej.

Sloboda stratená v pohybe

Bez adresy nemá človek nárok na slobodu. Na súčasnú atmosféru v susednom Maďarsku odkazuje angažovaná inscenácia ***Bez adresy – hra na tuláka*** súboru STEREO AKT, ktorý sa na Divadelnej Nitre predstaví po prvý raz. Divákov vtiahne, a to doslova, do bezvýchodiskovej situácie dnešných bezdomovcov. Performatívna interaktívna hra o tom, ako prežiť na ulici, vystaví publikum voľbe medzi altruizmom a vlastným pohodlím. Pomohli by ste, ale je jednoduchšie odvrátiť zrak? Zaujímavosťou je, že aktérmi hry bude popri hercoch aj reálny bezdomovec a terénny pracovník. Súbor i režisér Martin Boross sa predstavia na Divadelnej Nitre po prvý raz.

V zdravom tele sídli nielen zdravý duch, ale aj nezdravý nacionalizmus.

Komédia **Druhý pokus o telovýchovu** nemeckého nezávislého súboru Hauptaktion, ktorý tiež ešte na Divadelnej Nitre neúčinkoval, skúma telocvičné hnutie „Turnen“ a jeho spojenie s rôznymi historickými obdobiami Nemecka počas jeho 200-ročnej existencie. Osemčlenný kolektív predvádza na scéne groteskný katalóg, v ktorom cvičiace telá artikulujú ideály svojej doby.

Umenie bez hraníc – sloboda tvorby

Na Divadelnej Nitre dostanú priestor aj netradičné projekty, ktoré na prekračovaní hraníc – žánrových, mentálnych i fyzických – stavajú svoju originalitu. Netradičný divadelný zážitok v tomto smere sľubuje inscenácia **eu.genus** zoskupenia Med a prach, ktorá publikum preniesie do výtvarného ateliéru. Tam, priamo na otvorenej skúške, mu dá slobodu pohybovať sa medzi predstavami režiséra Andreja Kalinku a jeho spolupracovníkov.

Klauniáda pre dospelých? Nadšenie zo stavania obrazových zámok a z ich následného búrania. Radosť objavovať predmety každodennej spotreby a vymýšľať pre ne nový zmysel. L'ahké a pútavé predstavenie českého experimentálneho súboru Wariot Ideal s názvom **Hlbiny** je oslavou imaginácie. „Mím, hudobník a výtvarník v ňom pôsobia ako klasickí Roháčovi traja chrobáci prenesení do surrealistického sveta Švankmajera, do ktorého pozývajú aj divákov,“ približuje kurátor zahraničného programu Ján Šimko.

Divadlo o strate komunikácie medzi najbližšími

Keď dvaja moderní ľudia ako z príručiek na šťastný život zatúžia po ďalšej hračke, zadovážia si psa. Aj keď sa o neho nevedia postarať. Súčasná poľská komédia ***Svätá Špageta*** súboru Komuna Varšava v réžii Agnieszky Smoczyńskiej originálnym spôsobom prináša pohľad na vyprázdnený partnerský život z netradičného uhla – očami psa s nekonvenčným menom: Špageta.

Divadelná Nitra po dlhšom čase uvedie dielo, ktoré si môžu pozrieť ako dospelí, tak aj deti. Oceňovaná inscenácia Bratislavského bábkového divadla ***Príbehy stien*** je výtvarným zážitkom pre vekovú kategóriu od 9 do 99 rokov. Režisérka Katarína Aulitsová v tandeme s výtvarníčkou Markétou Plachou vytvorili nápaditú mozaiku osobných aj spoločenských stien, múrov a hraníc, na ktoré v živote narážame.

Nová stránka, vizuál a online predpredaj!

Všetky informácie o prichádzajúcom 28. ročníku Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra, ktorý sa bude konať od 27. 9. do 2. 10. 2019 v Nitre, budú dostupné na vnovenom webe www.nitrafest.sk.

Spolu s novou stránkou spúšťa Divadelná Nitra aj online predpredaj vstupeniek, ktorý bude oficiálne otvorený od 1. 8. 2019 v sieti:

Hlavný organizátor Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra:

Asociácia Divadelná Nitra

Hlavní spoluorganizátori:

Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Nitriansky samosprávny kraj, Mesto Nitra

Spoluorganizátori:

Anténa – sieť pre nezávislú kultúru, Amnesty International, Critical Mass Nitra,
 Divadelný ústav Bratislava, Esorg, Febiofest , Hidepark Nitra, Institut dokumentárneho filmu, Praha, Kinoklub Tatra Nitra,
 Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Krajské osvetové stredisko v Nitre, Motolino, Nitrianska galéria, ZŠ kniežaťa Pribinu,
 ZŠI pre slabozrakých a nevidiacich Bratislava, OZ Pokoj a dobro, Ponitrianske múzeum,
 Post Bellum SK, Mareena, Nadácia Milana Šimečku, Nadace partnerství – Stromy slobody, Rozbicyklujme Nitru, Stokráska,
 Tanec Praha, ZUŠ J. Rosinského v Nitre.

Projekty Asociácie Divadelná Nitra podporili

u. fond
na podporu
umenia

Projekty Asociácie Divadelná Nitra z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektov

Hlavní mediální partneri

Mediální partneri

Partneri

Medzinárodný festival Divadelná Nitra
Svätoplukovo nám. 4
950 53 Nitra
Slovenská republika
<http://www.nitrafest.sk>

Nechcete naďalej dostávať tieto maily?
Môžete [nastaviť svoje preferencie](#) alebo [odhlásiť sa z odberu](#).

This email was sent to <<Email Address>>
[why did I get this?](#) [unsubscribe from this list](#) [update subscription preferences](#)
Medzinárodný festival Divadelná Nitra · Svätoplukovo nám. 4 · Nitra 95053 · Slovakia

